

VATIKÁN PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE

Se zhroutením fašistického režimu v Itálii a se zánikem nacionálsocialistického Německa dokonale ztroskotaly vatikánské naděje na zničení bolševismu a porobení si pravoslaví. Církevní snahy v posledních měsících války byly zaměřeny na záchranu všech věrných, kteří se ještě zachránit dali z víru všeobecného rozpadu; na druhé straně se zaměřovaly k vyjasnění vztahů k vítězům, pokud možno tak, aby nové spojení sloužilo k dosažení starých cílů a zároveň aby se očistily všechny hanebnosti uplynulých let.

VYTVÁŘENÍ LEGENDY O NEVINĚ

Podnět k tomu dal dne 26.5.1945 PIUS XII. když uvedl ve svém oslovení kolegia kardinálů: „Aby se těmto útokům mohl klást odpor, schraňují se ještě vždy miliony statečných katolíků, mužů a žen kolem svých biskupů, kteří nikdy neustávali. I v posledních letech války odhodlaně a se vši vážností pozvedali své hlasy; mnozí přicházejí ke svým kněžím, neboť doufají, že duchovní péče bude přizpůsobena pozměněným nutnostem, a do posledního dechu staví s houževnatou vytrvalostí proti frontě bezbožnosti a pýchy frontu víry a motlitby a uvědomělého ke katolického životního postoje a výchovy.“ (165)

Tímto poněkud vykonstruovaným stanoviskem dal PIUS XII. podnět německým biskupům k tomu, aby ve svém pastýřském listu ze dne 28.6.1945 **přistoupili zcela otevřeně k historické lži:**

„Němečtí biskupové, jak sami víte, od počátku bludného učení a bludných cest nacionálsocialismu nepřestávali varovat a vždy poukazovali na nešťastné následky, které s sebou musí přinášet boj proti víře, křesťanství, církvi, proti právu, svobodě a pravdě. My biskupové jsme byli proti našemu smyslu pro povinnost, pro odmítání omylů a násilí nacionálsocialismu a proto jsme byli vystavení s naším klérem nejostřejšímu nepřátelství

a potírání. Neobraceli jsme se pouze pastýřskými listy a výzvami na německý národ, nýbrž také opětovně společnými memorandy na samotného vůdce; ale naše představy a prosby zůstaly neúspěšné.

Tato slova ukazují zase jednou, jak rychle mohou biskupové zapomínat.

- Neexistují snad pastýřská slova a proslovy, ve kterých byly vysloveny výzvy k poslušnosti vůdci?
- Nebyly snad napsány četné knihy a traktáty, ve kterých byla jednota křesťanství a nacionálsocialismu dokazována?
- Jakému pronásledování byli němečtí biskupové vystaveni?
- Ani jediný nebyl zavřen na jediný den, zcela v protikladu k jejich bratrům v povolání v Polsku, nemluvě o biskupech ortodoxního pravoslaví, kteří byli usmrcováni často nevýslovně surovým způsobem.

Dne 1.11.1945 potvrdil PIUS XII. německým biskupům jejich znásilňování minulosti, když jim napsal:

„Velmi dobře jsme věděli, že k vaší chvále je veřejně známo, že jste při svědomitém plnění svých úřadů byli vystaveni šlechetným ideím a opatřením t.zv. nacionálsocialismu a že jste celým srdcem kladli odpor a bránili jste se a že při tom stála nejlepší část vašeho národa na vaší straně.“ (167)

Je neuvěřitelné, avšak pravdivé, že tato církevní dějinná lež dosáhla všeobecné víry. Ani jeden biskup nebyl od vítězných mocností pro spolupráci s nacionálsocialistickým režimem brán k zodpovědnosti a církvev, jakoby nebylo známo, že se pokoušela ty největší zločince uklidit do bezpečí.

POMOC VÁLEČNÝM ZLOČINCŮM PŘI ÚTĚKU

Když se blížila druhá světová válka ke konci, nadešla osudová hodina biskupa Aloise HUDALA, ve které chtěl, ve své nibelungské věrnosti k nacionálsocialismu, který hájil už v roce 1936, již ve zmíněné knize. Základy pro HUDALOVU činnost vznikly už v roce 1944, když po smrti kardinála-státního sekretáře MAGLIONEHO nebyl tento úřad z rozhodnutí PIA XII. obsazován. Papež rozdělil státní sekretariát na dvě jemu přímo podřízená od-

dělení: správní oddělení, které bylo podřízeno Domenicovi TARDINIMU a zahraničně-politické oddělení, kterému předsedal Giovanni Battista MONTINI (který se stal v letech 1963-1978 papežem jako PAVEL V.).

Pod MONTINIM vedl HUDAL vatikánský pasový úřad, udržoval také styky s úřadem pro uprchlíky a s mezinárodní Charitou. Na HUDALŮV nátlak sloučil s papežovým souhlasem MONTINI pasové a uprchlické oddělení v jedno a do vedoucí funkce uvedl HUDALA, kterému tak povstala potěšitelná možnost pomáhat svým přátelům a zachraňovat je před zkázou. A on pomáhal, neboť byl přesvědčen o tichém souhlasu západních spojenců. Ve svém zpětném pohledu na život zaujal HUDAL ke svým příslušným činnostem následující stanovisko:

„Veškeré tyto zkušenosti mi daly konečně podnět, abych po roce 1945 zasvětil svoji celkovou charitativní práci v první řadě bývalým příslušníkům SS a fašismu, kteří byli pronásledováni komunisty a „křesťanskými demokraty“ a to často prostředky, které se jen málo lišily od metod jejich protivníků. Ačkoli tito obžalovaní z mnoha zřetelů byli osobně nevinní, pouze dostávali rozkazy od výkonných orgánů, které jim byly nadřizeny, a tak se stali obětmi chybného vývoje celého systému. Zde pomáhali, mnohé zachraňovali, aniž je třeba zaujímat oportunistické a vypočítavé pohledy na minulost; počínali si nezištně a statečně, což byl v oněch dobách samozřejmý požadavek opravdového křesťanství; tedy žádná nenávist talmudu, ale pouze láska, dobrota a odpuštění. Je třeba konečně prozkoumat jednání jednotlivých lidí, ne politických stran – to se má ponechat jedinému soudci, který může prozkoumat sám pohnutky srdce, důvody k akci a posléze i úmysly. Děkuji Bohu, že mi otevřel oči a daroval mi nezasloužený dar, že jsem mnohé oběti poválečné doby navštěvoval v žalářích a táborech, přinášel jim útěchu a nemalý počet jich vybavil falešnými průkazními listinami, abych je vymanil jejich trýznitelům a umožnil jim útěk do šťastnějších zemí.“ (168)

Kdo však byli tito ubozí a nevině pronásledovaní, které HUDAL zachránil před trýzniteli?

Bylo by třeba jmenovat Martina BORMANNA, šéfa partajní

kanceláře NSDAP. Po bludných cestách po rakouských a italských kláštřích se nakonec odebral na základě cestovního pasu vatikánského původu pod číslem 073.909, opatřeného jménem jesuity Eliezera GOLDSTEINA bez státní příslušnosti a osobně podepsaného PIEM XII. do Brazílie. Po jistém dočasném pobytu v jednom římském Palotinerském kláštře následovalo BORMANNA jeho pět dětí. V následujících letech se BORMANN objevoval v různých jihoamerických zemích pod změněnými jmény.

Byl to také Adolf EICHMANN, vedoucí židovského referátu v říšském bezpečnostním úřadě, jemuž dopomohl k útěku jistý páter BENEDETTI.

Je třeba jmenovat Hanse HEFELMANNA, který vypověděl v Lunerburgerském euthanasijním procesu v roce 1964, že v roce 1949 uprchl do Argentiny, když ho cestovními dokumenty a penězi na útěk vybavila vídeňská charita.

Zvláště je třeba se zmínit o šéfovi Gestapa, Heinrichu MÜLLEROVI. Ten vycestoval z Berlína pod identitou svého asistenta Oskara LIEDTKEHO s kufrem plným dolarů dne 17.8.1945. O tři týdny později se dostal do Innsbrucku, odkud se protloukl do Meran. Odtud odjel autem do Říma, do Collegia Croato. V červenci 1945 se setkal s HUDALEM, který ho ubytoval v Collegiu Teutonica a pak v institutu Santa Maria dell' Anima. S novými papíry, znějícími na Jana BELINSKÉHO z Lodže a v mnišském převleku odjel MÜLLER lodí z Neapole do Barcelony. V roce 1950 se dostal do Jižní Ameriky, kde žil posléze pod jménem HERZOG jako správce statku v argentinském státě Cordoba.

Velká ryba byl pohlavník Ante Pavelič. Bohatě obtížen uloupeným zlatem a drahokamy našel po zhroucení svého režimu útulek v domě františkánů v St. Gilgen nad Wolfgangovým jezerem; dokonce se objevil u milosrdných sester v Bad Ischlu. V převlečení za kněze se dostal Pavelič do Říma a koncem roku 1948 dorazil jako Pablo ARANYOZ do Buenos Aires. Jeho majetkem bylo stále 250 kg zlata a 1 100 karátů kamenů. Po pádu argentinského diktátora Juana PERÓNA musel prchnout do Španělska. Vyhýbaje se jakékoli justici zemřel PAVELIČ dne 26.12.1959 v Madridu, posílen požeňmáním papeže JANA XXIII.

S PAVELIČEM uprchlo asi 1000 ustašovců, mezi nimi bylo asi 500 kněží, na špici s arcibiskupem ŠARICEM a biskupem Jozo GAVICEM z Banjaluky. Tito založili ve Španělsku ustašovskou organizaci, která po jejich smrti byla řízena Vjekoslavem LUBURICEM, velitelem koncentračního tábora v Jasenovaci.

Dalším chráněncem HUDALA byl Erich RAJAKOWITSCH, zeť Antona RINTELENA, kandidáta na kancléře při puči rakouských nacionálsocialistů v roce 1934. Jako přímý spolupracovník EICHMANNA organizoval RAJAKOWITSCH deportaci židů v Holandsku. V roce 1945 uprchl do Itálie, kde ho HUDAL nejdříve ukryl v klášteře a pak mu umožnil další cestu do Argentiny. Když se jako Enrico RAJA vrátil v roce 1963 do Itálie, byl po potížích s italskými úřady nucen se přemístit do Švýcarska, a potom do Rakouska, kde se s ním konal soudní proces. Vyváznu z něj však s mírným trestem dvou a půl roku.

Další, podle HUDALA nevinně pronásledovaný, byl Walter RAUF, vynálezce pojízdných plynových komor. Ten byl zatčen dne 30.4.1945 Američany v Itálii. Podařilo se mu však svoji identitu utajovat po dvacet měsíců. Poté ho z internačního tábora propašovali dva kněží do Říma. Tam strávil dalších 18 měsíců v různých klášterech, částečně jako učitel matematiky a francouzštiny v jednom jeptiškami řízeném sirotčinci. Když se RAUFOVI podařilo převést ženu a děti ze sovětské okupační zóny do Itálie, odjel s celou rodinou do Damašku. V roce 1949, po založení izraelského státu, přesídlil RAUF do Ekvádoru a později do Chile.

Jako posledního je třeba jmenovat Franze STANGLA, velitele vyhlazovacího tábora v Treblince a Sobiboru. Ten ke konci války unikl ze zajateckého tábora v Rakousku. Jeden rakouský biskup mu obstaral osobní dokumenty Červeného kříže, s nimiž se odebral do Damašku. Koncem čtyřicátých let dostal od HUDALA vatikánský cestovní pas, s nímž on i jeho žena emigrovali do Brazílie.

Jak je zřejmé z vyjmenovaných příkladů, vybudoval HUDAL mnohorozvětvenou organizaci, **která se opírala hlavně o katolické kláštery**. HUDALOVÍ chráněnci byli proto převážně odesíláni do bezpečí po tzv. klášterní cestě. Nejdůležitější pro to bylo je opatřit penězi a doklady. Pro to vše měl HUDAL téměř

neomezené možnosti. Za zhotovování dokumentů pro uprchlíky byl zodpovědný monsignore MONTINI. Jeho lidé s HUDALEM vyhledávali rodná místa pro pasy nových majitelů s oblibou v místech, kde veškeré dokumenty byly zničeny válečnými událostmi. To umožňovalo zhotovení libovolných nových identit a tím zajistili asi 50.000 nacistům nový život.

I když Spojené státy měly porozumění pro nové spojení Vatikánu a že PIUS XII. z obav ze silícího komunismu podporoval **masové útoky fašistických „grandů“ do Jižní Ameriky**, kde tito často nacházeli pro svou dosavadní služební praxi odpovídající zaměstnání u policie a tajných služeb, USA, které si během války získaly vyhraněný antifašistický „nátěr“ a tento „nátěr“ braly převážně za bernou minci, musely dbát na veřejné mínění. Proto naléhaly na Vatikán, aby zastavil činnost HUDALA. Vatikánská diplomacie se tím dostávala do přibývajících nesnází. Jeho odstranění však nebylo tak jednoduché, protože v rakouském episkopátu měl silnou oporu. Trvalo to do roku 1951, než rakouští biskupové byli srozuměni s HUDALOVÝM odvoláním. Sotvaže biskupové podepsali hromadné prohlášení, cítil se biskup Ferdinand PAWLIKOWSKI nucen jménem svých bratrů ve službě HUDALOVÍ omluvit, když mu dne 22.6.1953 napsal:

„Nám všem biskupům byla tato záležitost nanejvýše nepříjemná a zajisté bychom našli cestu k urovnání bez nežádoucího rozruchu. Byli jsme zaraženi a rovněž krajně nepříjemné to bylo Svatému stolci. Také Váš případ považujeme za katastrofu, která postihla Rakousko.“ (169)

Tak se tedy rakouští biskupové nepřiúčili ničemu z uplynulých dvou desetiletí. A nejen oni!

MOTOR STUDENÉ VÁLKY

Vítězství spojenců nad německou říší sice zničilo Vatikánu spojence v boji proti komunismu a ortodoxii, avšak papež si vyhledal spojence ještě mocnějšího: Spojené státy americké.

ZMĚNA ORIENTACE USA

USA, „bohulibá země“, jak se vši skromností rádi sami Američané říkají, byla zemí zcela podle papežova vkusu.

- Jak jedněm, tak druhým šlo o mír ve světě, blaho společnosti, o spravedlnost a štěstí. Tak jako papežství, tak také Spojené státy musely k dosažení tohoto cíle potírat odpor zla celého světa,
- jako to prý byli indiánští praobyvatelé, toto „smetí a sedlina země, tato obluda bez víry“, jak byli křesťanskými kazateli Cottonem MATHEREM nebo Wiliamem HUBARDEM „láskyplně“ označováni,
- proto se museli vyhladit, neboť prý byli vyhlášeni dábelnými revolučními pletichami, které musí být od Jižní Ameriky až k Filipínám potlačeny už v zárodku, lépe řečeno v krvi.
- Jen na samotných Filipínách to bylo za cenu 600.000 mrtvých.
- USA byly samozřejmě zapleteny do antisovětských intervenčních válek dvacátých let, když se rozhlásilo, že zlý nepřítel veškerenstva nyní rozbil svůj stan v Moskvě.
- A tak jako rajská hudba v uších PIA XII., který se nervově zhroutil při zprávě o vstupu USA do války v roce 1941, zněla zpráva, že americký generál Dwight EISENHOWER na podzim roku 1945 vypracoval **plán proti SSSR**.

Politováníhodným bylo v očích americké vlády, stejně jako Vatikánu, že podle veřejného mínění byl Sovětský svaz jako spojenec USA právě ke konci spějící války oceňován velmi pozitivně. **Vatikán byl však připraven s radostí přispět k tomu, aby pomohl ke změně tohoto veřejného mínění.** Přitom se mu podařil geniální úder v osobě celému světu známému bijci komunistů Josephu McCARTHYMU.

Při večeři ve Washingtonu v roce 1949 viceprezident jezuitské univerzity v Georgtownu Edmund WALSH SJ, již desetiletí vyhlášený protivník komunismu, vyzval svého souseda u stolu, katolického senátora Josepha McCARTHYHO, k účasti senátního výboru na školení o odporu vůči nebezpečí komunistické infiltra-

ce v USA. McCARTHY o málo později vystoupil na veřejnosti s tvrzením, že má v rukou seznam 250 sympatizantů s komunismem, kteří jsou zaměstnáni ve veřejných službách. Obratnou přípravou obvinění se mu podařilo vyvolat ve veřejnosti takovou hysterii, že senát zřídil „Committee On Un American Activities (komisi pro neamerickou činnost), jejíž předsednictví převzal.

- V této funkci hanobil ministry a generály, pomlouval, očerňoval a obžalovával bez důkazů a vymohl zákony k omezení ústavních svobod.
- **Udavačství a špiclování kvetlo**, milióny lidí žilo ve strachu a hrůze a měli se na pozoru, aby na ulici nehovořili příliš hlasitě.
- Tisíce a tisíce byly obviněny, že jsou komunisty a tím připraveny o existenci.
- Intelektuální život ve Spojených státech pustl pod ohromujícím tlakem McCARTHYHO inkvizice, která v zámoří dala očistit americké knihovny od jí nežádoucích knih.

Významnou ochranu a pomoc obdržel McCARTHY od newyorského kardinála SPELLMANA, který zuřivě spílal:

„Boha a svobodu nenávidějící komunistické loutky, které již nyní polovinu světa terorizují, s ní nelidsky zacházejí a tyranizují a otevřeně se snaží s pomocí zrádců, z nichž dokonce mnozí žijí v naší zemi, rovněž druhou polovinu světa zotročit.“ (170)

Ještě v říjnu 1953 SPELLMAN hřimal: *„Bázlivé nařikání a protesty proti McCARTHYMU neodvrátí Američany od jejich přání strhnout komunistům jejich masku z obličeje a odstranit je ze všech pozic, z nichž by mohli provádět své ničemné plány.“ (171)*

To trvalo až do roku 1954, než se mezitím EISENHOWER stal prezidentem a mohl se odvážit přimět McCARTHYHO k abdikaci, i když sám byl stejného názoru jako senátor. To nemuselo dopadnout dobře, jak to vyplynulo z jeho projevu před vojenskými duchovními, kdy prohlásil: *„Celá teorie o neporušitelných lidských právech spočívá na náboženské víře, neboť jen pomocí náboženské víry můžeme dojít k přesvědčení, že člověk je něco víc než cvičený mezek... Z toho důvodu je komunistická a povětšinou také každá jiná diktatura nucena popírat Boha, nebo nějak ho musí ztotožnit s panujícím násilím. Je první povinností duchov-*